

EESTI POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLINE AEGKIRI

Nr. 35 (193)

29. augustil 1925 a.

V. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas Mk. 1000.—
 poolaastas „ 500.—
 veerandaastas „ 250.—

Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:

aastas Mk. 800.—
 poolaastas „ 400.—
 veerandaastas „ 200.—

Üksik number maksab Mk. 25.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k¹ 29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 103

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek. Mk. 4000.—	1/4 lehek. Mk. 1000.—
1/2 „ „ 2000.—	1/8 „ „ 500.—
1/3 „ „ 1350.—	1/16 „ „ 250.—

Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—

Lehe eesküljel 75°/o, tekstis 100°/o kallim.

Adressi muutmise 30 mk.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksev arve Eestl panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) Mõnd politsei ülesannetest. 2) A. Liit, Tähtsamate kuritegude jälgimine (järg). 3) Mõnd meie poliitsei sõjariistadest ja vormist. 4) Tehnika ja kuritegevus. 5) Suuropi kordoni ülema k. t Tõlpt. 6) Ametlik osa. 7) Kirjadest toimetusele. 8) Väljamaalt. 9) Kuulutused.

Mõnd politsei ülesannetest.

Politseiametnikud peavad joobnutega kui haigetega ümber käima nende seltskonnast eemaldamise ja magama paigutamise kordadel.

Seadus kaitseb ka loomi vägivaldse ja toore ümberkäimise eest, seda enam inimesi, kes mõnikord joobnud olekus esimestele sarnanevad.

Alkohol on kihvt, mis pöörase mõjuga kõige paremate vaimuannetega inimesi valutab oma võimusesse ja sunnib neid tegudele, milliseid hiljemalt seltskonna ees on võimata heaks teha. Alkohol mõjub tema tarvitajate peale vastavalt iseloomudele: ühe teeb tema kurvameelseks, teise rõõmsaks, kolmanda kurjaks — seltskonnale hädasohtlikuks. Suuremalt jaolt mõjub alkohol kardetavalt, näiteks, ka kõige rahulisema iseloomuga inimese peale: inimene jääb kahtlasse kohta magama ja satub taskuvaraste ohvriks...

Kõige kardetavamalt mõjub seltskonna suhtes alkohol tigeda iseloomuga inimeste peale; nad satuvad seltsimeestega tülli ja kakelustesse. Ei valita enamjagu juhustel löögiriistu ja saabuvad tagajärgedena rasked haavamised, surmamised — viimastel juhustel vangimajades vaevlemised, õnnetuseks endale, seltskonnale ja perekonnale. Nimetamisvääriline liik joobnuid on veel varanduse hävitajad; nad lõhuvad nõusid, mööblit, asju, millised ette juhtuvad, peale selle kui nad küllalt juba joonud.

Harilikult kutsutakse politseiametnik kohale joobnud märatsejaid kõrvale toimetama, seltskonnast interneerima.

Politseinik peab joobnud — haige inimese arst olema, ning peab olema tarvilisel määral varustatud eelteadmise, kuidas lauset „kui haigetega ümberkäimist“ tuleb mõista, sest rohud puuduvad;

tuleb tarvitada erilisi võtteid, peab omama kogemusi. Mõne liigi joobnutega on aga võimata õrnalt, kui haigetega, ümber käia, sest suurem osa neist ei ole nõnda võime- tud, et laste kombel endid sülle võtta ja edasi toimetada lasevad. Tigidad joodi- kud ei lase endid naljalt tabada, vaid lähe- vad vastuhakkamistega tabamisel kas või „pussitamiseni“. Sellepärast tuleb võtetes väga ettevaatlik olla ja liigutusi äärmiselt teraselt silmas pidada.

Veel hiljuti laskis noor kordnik joobnud isiku omale jalaga „sihikindlalt silmaauku lüüa“ — nagu pärast raporteeris ja imeli- kul kombel siis veel, kui määratsejat juba suudeti rahustada, kui viimane maas lamas seotud kätega. Pole imestada, et käsa seot- take, sest hullusärki oleks mõnikord ka joodikutele vaja, ent sarnast algupärast abinõu pole veel välja mõeldud politsei praktikas. Määratsejat vabadesse jätta kui- dagi ei või, peab teinekord jõudu tarvita- ma ja määratseja käsa löögivõimetuks tege- ma. Meie tunneme sel alal käsiraudu, neid pole igal juhtumisel käepärast, ning haige juures poleks neid viisakas tarvitada. Nöör, kui pehmem abinõu, tuleb mõnikord paratamatult abiks võtta... Kuid asja juu- re. Leian siiski, et kordnik oli ettevaata- matu ja saamatu. Oleks pidanud omi sil- mi jalgadest eemale hoidma. Oletame, et õnnetus, kuid mõnikord järgneb siiski kü- simus, kas ei oleks võinud kuidagi maas- lamajat külje pealt haarata? Ka tuleb ette, et joobnud isik, nähes, et teda arre- teerida tahetakse, pealegi liiga kallisse võõrastemajja paigutada — lihtsalt jalga laseb, karju, lase revolvrast ehk tee mis tahes!...

Laskmine oleks vast kõige lihtsam abinõu, mõtleb noor politseinik. Aga kui joobnud isiku tõesti maha lased, mis siis saab?! Ei ole Vabariigi politsei ajaloos vist sar- nast juhust ette tulnud, et joobnud oleku süü pärast kedagi maha oleks lastud ja parem, kui seda ka tulevikus ei juhtuks. Selle küsimuse juures tuleb peatuda.

Kui isik silmnähtavalt joobnud, muud süütegu — vargust, rasket haavamist, vä- gistamist — ei ole, vaid teadmatuses ja endale arusaamatuses jookseb, ei tohiks tema juures laskeriista tarvitada. Siin tu- leb meelega tuletada: joobnud isikuga tuleb kui haigega ümber käia, loomulikult — mit- te maha lasta.

Mõni mõtleb, võiks hirmutuseks õhku lasta — jääb seisma. Aga kui kuul koge- mata tabab, ja õhkulaskmine on üldse kee-

latud... Asjata inimese surmamine ei mahu kellegi hingesse, kui põgeneja isik pole toi- minud raskemat kuritegu.

Teine asi oleks laskeriista tarvitada siis, kui joobnud määratseja, keelust hoolimata, otsekohe mõne löögi- või laskeriistaga po- litseinikule kallale tormab, nagu seda pal- judel juhtudel ette on tulnud, kui oma ter- vis ja elu hädaohus, kui muud abinõu üle ei jää — siis lasta, hoolimata...

Politseiniku mõte peab kriitilistel silma- pilkudel kiirelt ja seisukorda tabavalt töö- tama, selles seisabki peajaslikult politsei- ametniku väärtus iseenda ja seltskonna ka- suks.

Toon näituse sündinud loost ühe vane- ma vilunud politseiametniku praktikast. Olles pidusaalis tantsu ajal korrapidajaks, tungis salkkond noori mehi marujoobnud olekus tantsusaali, üksikud neist olid enim ametnikuga vihavaenus. Kõik paluvad, hoiatavad, kuid ilmaaegu. Nähes raiooni ülemat ja ettekavatsetult teades, et neile vihatud ametnik pidul, tormavad viimasele pussidega kallale ja nõuavad ühe varemalt arreteeritud isiku vabastamist. Raiooni ülem taganeb hoiatades saali nurka, määrat- sejad tormavad nurka järele, politseiametni- kul pole enam kuhugile taganeda, ent pussid läigivad. Kriitilisel momendil, kui lööja käe tõstab, langeb raiooni ülem järsku põlvili põrandale ja laseb kuuli kätt- tõstjale lõua alt ülespoole, peast läbi. Võte oli õige ja tabav!... Teised määratsejad kohkuvad tagasi, raiooni ülem palub selts- konda ennast rahustada, kõik kained hin- davad raiooni ülema seisukorda, hukatu koristatakse, ja tants kestab edasi... Ükski kohtuvõimudest ei leidnud süüd ametniku teguviisis.

Rahva hulgas oli revolvrast tarvitamine sel kujul täiesti algupärane võte, sest elu oli laskjal hädaohus ja pea töötas kiiresti kriitilisel momendil.

Kui tabatakse joobnud isik kuriteo — varguse, röövimise, riisumise, vägistamise jne. katse pealt, kui isik tundmatu ja jook- su paneb, loomulikult peab laskeriista tar- vitama, kui muul kombel tabamine võima- ta, ehk kui isik lõpuks ise laskeriistaga ähvardab ametnikku.

Viimane ja kõige kindlam abinõu on üldse laskeriist, tema on ametniku kätte usaldatud, kuid ta paneb tarvitamise puhul ka kõige suurema vastutuse ametniku peale.

Seni, kui joobnu pole välja maganud, ei saa teda vahialuseks lugeda; tema on kõr- vale toimetatud kuritegude eemaldamise

mõttes, ilma et temale oleks võimalik määrust kuulutada. On aga isik välja maganud, määrus kuulutatud ja kohtuvõimude korraldusse saatmise puhul põgeneb teel saatjate käest, on hoopis teine seisukord.

Lõpuks kirjeldan veel üht raskemat asjaolu.

On jooanud, omawahel kisklejate, salga-ga tegemist, tuleb hoois isesugust taktikat silmas pidada.

Külmavereline ja tagasihoidlik viisakas toon on sel puhul mõõduandev. Kui ei tarvitata järsku tooreid väljakutsuvaid lauseid, kunagi ei torma terve salkkond ametnikule korruga kallale. Kuuled üksikutele halb sõnu, kuid pole vaja neid esialgu haavavaks võtta. Märatsejad jäävad juttu kuulama, suur hoog raugab iseenesest. On suur maru vaikinud, ongi ametnik kohtumõistja ja salga peremees. Kutsud salga jaoskonda asju oma vahel õiendama. Kui see korda läheb, on asi ilus, küll ametvendade kaasabil võib kõiki kindlasse kohta toimetada. Ei lähe puhas diplomaatia läbi, katsud märku anda lähemalolijatele

kaasvõitlejatele. Harilikult koguvad ümber uudishimulised eraisikud kuulama, mis ametnikul viga. Jälle üks ja teine arukamatest kodanikest tuleb hädakorral appi. — Nõnda tuleb politseinikul mõnikord ka kaval olla ja kõiki võimalusi kasutada, miliseid ükski politsei juhis, ega muu teoreetilise abinõu otsekohe kätte ei juhata, sest võimata on kõiki juhtumisi ette näha, ent teenistuses olija peab terve oma tahtejõu ja mõtteteravuse koondama ainult oma teenistuskohustele, kui tahab teenida ülemuse ja seltskonna rahulolemist politsei teenistuse alal. Kõrvalistest huvidest ja ametist tuleb politsei teenijatel loobuda; kes oma varanduste ja sissetulekute eest rohkem hoolitsevad ja muretsevad, kui teenistuse eest, need ei kõlba nüüdsel ajal politsei ridadesse.

„Jooanutega tuleb kui haigetega ümber käia“, seda lauset on jooanud inimest nähes tarvilik meeletuleta. Haiget ei piinata ega ei pekseta, nõnda hoidku ametnikud käed puhtad jooanute piinamisest ja peksmisest! Hääl.

Tähtsamate kuritegude jälgimine.

(8. järg.)

A. Liit.

Algupärase dokumendi sisu muutmine. Siia kuuluvad kõige pealt numbrit ümbertegemised, näit. 1. tehakse 2, 4, 6, 7, 8, 9 ehk 0, samuti võib 2. ilma suurema vaevata teha 9 jne., arvule kirjutatakse numbrid ette ehk lõppu, või jälle kaotatakse algult ehk lõpult soovimata number, nõnda kuidas võltsija huvides kasulik. Raskusi sünnitab numbrite ümbertegemine, kui summa korratud tähtedega, kuid ka siin leitakse nõu, eriti kui arv on kirjutatud lahutatult. Nii pakub sõna „üks“ häid ümbertegemise võimalusi „kaks“-eks ja „kuus“-eks, „kaheksa“-ks, „üheksa“-ks jne. Numbrit ümbertegemist kohtame praegu kõige rohkem hobusepasil, kus müüja huvides hobune tihti mõne hea aasta võrra nooremaks tehtud, peale selle isikutunnistustel ja mõnesugustel tähtajalistel lubadel ning küllalt tihti ka rahalistel dokumentidel.

Edasi järgneks üksikute sõnade ümbertegemine. Seda püütakse teostada mõne julge suletõmbega, kus juures ümbertehtud sõna dokumendile uue tähenduse annab, näit. testamendis seisab „pä-

rija on kohustatud NN-le andma minu maja, mis asub turu ääres, ehk 300.000 marka rahas temale välja maksuma“; NN huvides tehakse aga „ehk“ ümber „ja“-ks, nii et välja tuleb „maja ja 300.000 marka rahas“. Mõnikord annab paljalt kirjamärgi ümberpaigutamine sisule hoopis teistsuguse tähenduse, näit. lauses „Vastu võtta ei kõlba tagasi saata“ paigutame komma kord „vastu võtta“ järele ja siis „kõlba“ järele ning saame üksteisele risti vastukäivad korraldused. Siia kuulub ka ümbertegemine sõna lõpu mahakustutamise teel, mida kõige rohkem ette tuleb isikutunnistustel, näit. Mannov'ist tehakse Mann, Lindmann'ist — Lind wõi Lindma jne.

Sõnade juurekirjutamise näol avanevad tihti kenad võimalused dokumendi sisu võltsimiseks. Selleks kasutatakse võimalust mööda vaba ruumi teksti algul ja parempoolsel veerul, samuti lõpul, enne allkirju. Ridade vahele kirjutamist tuleb harvemini ette, kuna see rohkem silma tor-kaks ja korrapäralistes dokumentides teksti lõpul õiendatud peab olema, mida aga

ruum igakord ei luba. Näit., keegi annab allkirja:

„Allkirjutaja tõendab, et on saanud herra NN-lt tänasel päeval üheksakümmend viis marka sularahas ja kohustub raha tagasi maksma 1. mail 1925 a.“ All pahemas nurgas kuupäev, paremas — allkiri.

Allkirja saaja oskas dokumendile järgmise kuju anda, sõrendatud sõnu juure lisades:

„Allkirjutaja tõendab, et on saanud herra NN-lt tänasel päeval viis tuhat üheksakümmend viis marka sularahas ja kohustub raha tagasi maksma 1. mail 1925 a. ühes 5%“.

Vastandina sõnade juurekirjutamisele tuntakse sõnade mahakustutamist. Selleks tarvitatakse kas mehaanilisi abinõusid — nuga, kummi, õõrumispulrit, ehk jälle keemilisi aineid — mõnesuguseid happeid. Et kratsimise läbi õhukeks ja läbipaistvaks muutunud kohti tähelepanematuks teha, kleebib võltsija kratsitud koha peale paberi teisel küljel tükikese paberit või õhukest riidet, justkui selle jaoks, et tarvitamisest rebenenud dokumenti lap-pida; mõnikord kaetakse kratsitud koht kontoriliimiga, et klantsi puudumist varjata.

Võltsija lõikab dokumendist osa välja ning kleebib uue asemele. See nõuab „puhast“ tööd. Harilikult varjatakse kleepimise kohta murtusega, villale õõrumisega, tindiplärsuga jne.

Lõpuks olgu veel mainitud võltsimised sümpateetiliste tintide abil. Võltsija tarvitab tinti, mis alles teatava aja pärast nähtavale tuleb, näit. saadab raha transferdi 3 marga peale, sihtkohas seisab aga transferdil 300 m. Seesugune võltsimisviis pole kuigi kardetav, sest sümpateetiliste tintide kiri on harilikult värvipooldest erinev muudest tintidest. Mõnikord tarvitatakse tinte, millised mõne aja pärast sootumaks kaovad; siin on aga võimalik päevapildi aparadi ehk mikroskoobi abil sule jälgi paberil avalikuks teha ja nende järele teksti ilmutada. Viimasesse liiki kuuluvad ka järgmised kaks näitust: Keegi kirjutab vekslite teksti lahjendatud mustika sahviga, mille pärast maha pesi ja uue teksti asemele kirjutab; keegi teine kirjutab võlakirja õige musta pliiatsiga, mille pärast maha kustutab ja tindikirjaga asendas.

Edasi tuleb nüüd tähele panna:

Dokumendi sisu poolest: kas dokumendi sisu sobib tema ettenäitaja isikuga? Näit., valearst Vaimel-Poljakov tahtis olla venelane ja arst, kuna aga tema venekeelne kõne ja arstlised teadmised teda iga sammu peal ära andsid. Kas dokumendi stiil ja vorm sobivad isikuga, kelle poolt see peab olema välja antud? Ametasutustest väljaantavad dokumendid on stiililt, vormilt ja tihti ka sisult kaunis üksteisele sarnased, sedasama võib ka ärielus tarvitusel olevate dokumentide kohta öelda, kuid dokumendi väljaandja peab olema haritud isik, siis ärataksid jämedad kirjavead võõrastust jne. Kas ülesantud dokumendi väljaandjal võis olla põhjust selle sisulist dokumenti välja anda? Kas olulise tähtsusega sisuosad ei seisa mitte lausete ja paragrahvide lõpus (olles selle juures stiili poolest konarlisel)? Kas dokumendi kuupäev on kooskõlas tema sisu-, stiili- ja õigekirjutusega? Ühes testamendis figureeris kaaspärijana isik, kes testamendi tegemise ajal alles sündimata oli, 1918 a. tehtud lepingus on kahjutasu ette nähtud Eesti markades, vanemad ristimise ja perekonna tunnistused jne.

Dokumendi välimuse poolest: kas on märgatavad kratsimise jäljed? Vaadatakse dokumendi tagakülge, kas seal ei ole näha kühmukesti, millised võisid tekkida kratsimiseks tarvitatud riista rõhumisest; paber hoitakse vastu valget ja pannakse tähele, kas temas ei leidu läbipaistvaid kohti, millised harilikult tekivad kratsimisest; samal kombel võib ära tunda pliiatsi kirja, kui võltsitud sõnad oleksid esiteks pliiatsiga tehtud ja pärast tindiga üle tõmmatud; vaadatakse viltu langeva valguse all, kas paberi pinnal ei leidu krobelsi kohti ja kas seal ei ole tint sinikamat värvi (mõnikord katab võltsija kratsitud kohad liimiga, shelatiini sulatise, piirituses leotatud vaiguga, missugused kohad oma värvi ja sileduse poolest ümbritsevast paberipinnast lahku lähevad). Kas on püütud midagi hävitada hape abil? Hapetega leotatud kohtadel on kollakas-valge värvitoon, mis sellest tuleb, et paberis sisalduv ultramariin hape te mõjul sulab. Hapetega kaotatud teksti võib ilmutada kuuma rauaga silumise abil, kuid seesugused katsed peavad alati jääma eksperdi hooleks. Kas dokumendil leidub tindiplekk või pak

joon, mis takistab sisu lugemist? Kas dokumendi küljest on midagi maha lõigatud? Näit. üks äär on viltu lõigatud, dokumendi formaat on ebaharilik, esimene rida seisab liig lähedal ülemisele äärele, kus juures näib, et esimene täht on väikesest tähest ümber tehtud suureks jne. Kas üksikud sõnad või tähed ei ole parandatud? Kas tindikirja all ei ole näha pliiatsi kirja jälgi? Kas dokumendi välimus vastab tema kokkuseadmise ajale? Aastate möödudes hakkab tint lahunema ja tähtede ümber tekivad kollakad ringid, millised vanemaid käsikirju iseloomustavad. Kui aga seesugusel kirjal on mõned sõnad ilma kollakate rõngasteta, siis tekib kahtlus, et viimased on hiljem juure kirjutatud. Kui kirjas on mõned sõnad tumedamad, teised jälle heledamad, siis ei tarvitse igakord veel võltsimist ennustada, sest siin võib põhjuseks olla paksem või õhem tindikord, selle järele kuidas kirjutamise ajal sulge kasteti. Ka paber võetagu tähelpanu alla. Vanadel dokumentidel on paberi ääred harilikult ühetasaselt kolletanud; puudub ühel äärel kollakas värv, siis tekib kahtlus, et siit midagi maha on lõigatud. Mõnikord on võimalik paberi vanadust kindlaks määrata veemärgi järele, siis pannakse tähele, kas viimane mitte noorem pole dokumendi kuupäevast. Kas dokumendi murtused on loomulikud? Kahtlust äratav, näit., asjaolu, kui teadupärast kauge maa tagant saadetud paberil puuduvad murtused. Kas pealtnäha rebenenud ja uuesti kokkukleebitud dokumendi osad on tõepoolest võetud ühest ja samast algdokumendist? Siin pandagu tähele, kas ääred sobivad täpselt kokku, kas üksikute osade värv, joonestus ja paksus on täitsa ühtlane, kas ei leidu üksikutel osadel erisugused veemärgid, kas jooned ja muud märgid, mis algavad ühe osa äärel, lähevad järgmise osa peale katkestamatult edasi. Kas dokumendi tekst on kirjutatud ühtlase kirjaga (käte-, masina-, trükikirjaga)? Kas dokumendi tekst on kirjutatud ühtlase tindiga (masinalindiga, trükimustaga)?

Eelpool kirjeldatud viisil läbikatsutud ja kahtlaseks tunnustatud dokument antagu tingimata õpetatud eksperdi käte võltsimise fakti lõpulikult kindlakstegemiseks. Päevapildi aparadi, mikroskoobi ja keemiliste katsete abil võib ekspert praegusel ajal selles mõt-

tes väga palju korda saata, ümbertehtud tähed ilmuvad nende algkujul, kustutatud sõnad muutuvad loetavaks; peale selle võib ekspert vastavatel juhtumistel jälgijale näpunäiteid anda selle kohta, kes on süüdlane?

B. Kes on süüdlane?

Dokumentide võltsimine tuleb suuremalt jaolt avalikuks võltsitud dokumendi tarvitamise juures, harvem läbiotsimiste puhul, millised ette võetakse muude kuritegude pärast, võrdlemisi harva politsei omal algatusel, näit. teateid saades professionaalse valedokumentide valmistaja asukoha üle. Seega on ühes võltsimise avalikukstulemisega alati ka keegi isik „sisse kukkunud“, kes võltsimisega otsekohe seotud — isik, kelle juurest võltsitud dokument leiti.

Loomulikult tuleb dokumendi tarvitaja võtta asjaliku ülekuulamise alla („E. P.“ nr. 136, lhk. 454 ja järgm.). Tunnistab ülekuulata ennast ka võltsijaks, siis peab selle kõrval jällegi arvesse võtma, et võltsimise võis tegelikult toime panna keegi kolmas isik, keda aga ülekuulata üles anda ei soovi; samuti on võimalik ümberpöördud juhtumine, kus ülekuulata võltsimise süü kellegi kolmanda isiku, enamasti „tundmatu isiku“ peale ajab või seletab, et ta võltsitud dok. leidnud, kuna aga tema ise tegelikult valedokumentide kokku seadis või õige dokumendi ümber tegi.

Et siin selgust muretseda, tulevad niisasti ülekuulatavalt kui ka tema poolt nimetatud isikutelt käekirjade proovid võtta, mille järele ekspert, neid võltsitud kirjaga võrreldes, otsustada võiks, kui kaugelt ülekuulata seletused tõele vastavad. Teeb ekspertiis kindlaks, et ülekuulata pole ise võltsija ja keeldub see õige võltsija nime tamast, siis jääbki viimane tihti küsimusmärgi alla seisma, kuna tema ilmutamiseks puuduvad mõjuvad vahendid. Igatahes peab soovitama viimasel juhtumisel, peale tunnistajate otsimise, võtta käekirjade proove dokumendi tarvitaja kodukondsetelt, sugulastelt ja tuttavalt, kellega ta lähemas läbikäimises seisab. Wiimaste hulgast tuleb muidugi arvesse võtta neid, kelle oskused ja võimed vastavad käsilolevale võltsimisele.

Kuna võrdlusmaterjaalil võltsija kindlakstegemise kohta väga suur tähtsus, siis paigutan siia Berliini politseile antud juhatused, kuidas peab võtma kõlbulikku võrdlusmaterjaali.

(Järgneb.)

Mõnd meie politsei sõjariistadest ning vormist.

Nii mitmeltki poolt on kuuldavale tulnud ütelsi, et praegused politsei sõjariistad: revolver (Belgia brovning F. N. 1914. a. mudel, kal. 7,65) ja tääk (kordnikkudel) ei vasta oma nõuetele. Eriti palju nurinat oli kuulda möödunud aasta sügisel, kui politseis korraldati laskeharjutusi. Laskeharjutustel selgus, et praeguste revolverite juures väga tihti mitmesuguseid rikkeid ette tuleb, näiteks: padruni põiki ettejäamine, löökraua murdumine, kuuli raudajäämine ning isegi raua kõverakspaindumine on ette tulnud. Vististi on veelgi ühed, kui teised rikked juhtunud, kuid kõige selgema pildi selle üle saaks järelepärimise teel kohtadelt. Nendest nähtustest on selge, et ülalnimetatud revolver ei vasta oma nõuetele, ning mõnelegi mehele võib saatuslikuks saada. Mis nende rikete põhjusteks võiksid olla, on praegu raske ütelda, sest ametlikud andmed selleks puuduvad, kuid üks põhjus on see, et tema materjal ja töö ei vasta ennesõjaaegsetele nõuetele. Mäletavasti on praeguse revolveri otsarbekohasuse küsimus paaril korral harutusel olnud. Siis küsiti politsei ülemate arvamist: 1) praeguste laskeriistade kohta, 2) missugused laskeriistad oleksid politseile kõige kohasemad. Tingitud oli see küsimus sellest, et sarnase revolveriga, nagu see praegu politseil tarvitada, ei suuda neid tagajärgi saavutada, mis näiteks: Nagani, Parabellumi, Colti süsteemiliste revolveritega saavutatakse. Mäletavasti asus Tallinna linna politsei seisukohale, et kohasem laskeriist politseile oleks Parabellumi süsteemiline revolver. Et praegused revolverid oma nõuetele ei vasta, on kindel, kuid missugused oleksid kohasemad, selle küsimuse lahendamine tuleks vastava asjatundjate komisjoni anda.

Külma sõjariistana on praegu kordnikkudel tarvitusel tääk. Selle sõjariista üle oli omalajal palju kõnelemisi ja praegugi kuuldu tema kandjate keskel rahulolematust, sest tema otstarbekohasuse üle võib ka ainult tema kandja otsustada. Peab ütleva, et tääk on kordnikule rohkem uhkusasjaks kui mõneks muuks otstarbeks, ning lõpuks on ta veel suureks tülinaks. Teda on politseis väga harva tarvitatud. Et postil seisvatel politseinikkudel, eriti kordnikkudel, on kokkupuutumisi igasuguste kahtlaste isikutega,

tihti on aga viimaste hulgas õige väledaid mehi, ning igal võimalusel püüavad ära jooksta; nende tabamiseks peab aga ka politseinik oma jalgade kiirust näitama ning järel jooksuma, kuid jooksmise juures on tääk ainult takistuseks, sest teda tuleb ühe käega jooksu juures kinni hoida, sest vastasel korral võib ta kergesti jalgade vahele sattuda ehk tuppest välja kukkuda. Loomulikult ei saa sel moel seda kiirust, mis oleks vabalt liikuvate käte juures. Pealegi ei või täaki igakord tarvitada, sest tema tarvitamisel võivad tahtmata raskemad vigastused tulla, ehk küll politseinikul teatud juhtumisel õigus on sõjariista tarvitada. Täägi asemel võiks tarvitusele võtta nuiad, missugused on Inglise politseil ja viimasel ajal ka Soome politseil tarvitusel. Teadupärast on Inglise politsei eeskujulikumas ilmas, ning seal pooldatakse nuiat tarvitamist rohkem, kui mõnda muud külma sõjariista. Inglise politseis tuleb nuiat tarvitamist sagedasti ette, ja viimast tarvitatakse käe musklile löömiseks, sel moel on vastane teatud ajaks kahjutuks tehtud, senini, kui abi tuleb. Jooksmise juures on aga nui alati pihus, sellega ei sünnita ta mingisugust takistust, vaid käed liiguvad vabalt, mis jooksu juures väga tähtis.

Lõpuks tähendan veel mõnda praegusest politsei vormist. Üheks tingimuseks politsei vormi juures peaks olema tema silmatorkavus kodanikkudele, sest on ju politseinik selleks postil, et tema abi võib tarbekorral iga kodanik tarvitada. Praegune vorm seda nõuet ei rahulda, eriti rahva hulgas. Üksikud mehed meie politseis on pika kasvuga, kuna suurem osa on keskmise ehk isegi alla keskmise kasvu. Rahva kogumiskohtadel neid ei näe, sest praegune peakate on vähe silmatorkav. Saksa politseil on praegu tarvitusel kahtemoodi peakatted, üks harilik ja teine teenistuspeakate — kaske. Viimane teeb mehe vähemalt pool pead pikemaks, ning oma värvi ja märgi tõttu paistab hästi silma. Välisteenistuses kannab Saksa politseinik alati kasket, kuna siseteenistuses ehk vabal ajal kannab harilikku peakatet. Meie politsei praegune suvimüts on eba-praktiline; saab ta vihma, siis omab see sarnase kuju, millele mütsi nimetust ei saa kuidagi anda. Võiksimme selles küsimuses ka vanematelt riikidelt eeskujut võtta.

Frentshi ja pükste kohta üldiselt ei saa midagi ütelda, riie on võrdlemisi vastupidav ning väljanägemine rahuldav, kuid suvel kandmiseks on raiooni ülemate ja kordnikkude frentsh liiga paks. Suveks võiks mõnda kergemat riidet tarvitusele võtta. On lubatud kaitsevärvi riideid kanda, kuid neid tuleb omal kulul valmistada, selleks aga ei vasta praegune raiooni ülemate ja kordnikkude palk; see tuleks riigi poolt antava varustuse hulka arvata.

Jalanõud — poolsaapad ei ole meie oludega kuidagi kooskõlas. Teab ju igaüks, missugused Tallinna tänavad on ja mis tähendab 6 tundi vahetpidamata pori sees

seista. Maal on aga lugu veel täbaram ja sääresaabasteta ei saa kuidagi läbi. Lääne-Euroopas, kus tänavad peaaegu kõik asfalteeritud, võib poolsaapaid kanda, nad on ka nägusamad, kuid meie oludes ei ole nad praegu kohased. Riigi poolt antavate poolsaabaste asemel oleks soovitatav sääresaapaid anda.

Sõjaväes on viimasel ajal vormi mitmel korral muudetud ja see muutmine ei olnudki vast nii hädaline, kui see politsei vormi juures oleks. Kulud selle juures ei oleks kaugeltki nii suured, kui see praegu sõjaväes on, sest muutused oleksid vähesed ja ainult hädatarvilised. R.

Tehnika ja kuritegevus.

Karlsruhe rahvusvahelise politsei tehnilise näituse reklaam-plakatid olid illustreeritud joonistusega, mida võiks nimetada politsei tegevuse sümboliks ja eesmärgiks: politseinik teeb Jiu-Jitsu võttega temale noaga kallale tungiva kuritegija kahjutuks. Sest on ja jääb ju kõikide politsei liikide ülesandeks kuritegude toimepanekut takistada, ärahoidmise teel kuritegusid eemaldada ja kuritegijaid kahjutuks teha, ilma et selle läbi kuritegijatele — kui võimalik — füüsilist valu sünnitaks.

Esimene ülesanne selles suunas on muidugi publiku kaitse küsimus kuritegijate, eriti murdvaraste vastu. Inimene vajab selle tõttu, et tema kuulmise, nägemise, hääle ja liikumise võimed on piiratud, tähendatud omaduste täiendamist tehnika abil. Mehaaniliste ja elektri abil töötavate kaitseabinõude arv on meie päevil väga kasvanud. Erilised ukseriivid, edasilükatavad riivid, automaatselt töötavad kellad ja sireenid jne. ei ole enam uudiseks. Muidugi mõista ei puudu ka elektri häire sisseseaded, mis arusaadavalt nii peavad konstrueeritud olema, et juhesid ei saa läbi lõigata. Eriti huvitavad on elektri häireaparaadid, mis on ühenduses eriliste lukkudega: nii, näituseks, on üks sisseseade nii moodi konstrueeritud, et siis kui kuritegija sellesse ruumi astub, kus see kaitseaparaat asub ja tuld teeb, saab selle tule läbi tekkinud valgustuse tõttu häireaparaat tegevusse viidud. Veel uuem ja tingimata parem kaitseabinõu on viimasel ajal mõnedes suurlinnades tarvitusele võetud automaatne ühendus lähema polit-

sei jaoskonnaga. Harilikult seatakse nii moodi sisse, et aluseks võetakse tänaval oleva signalisatsiooni aparaat. Sarnane politseiiline teadete aparaat seatakse tänaval üles, temaga saab otsekohe ühendust lähem politsei jaoskond. Abipalumine sünnib selle läbi, et aparaadi võti vajutatakse ja teda kord keeratakse — saadud signaal annab jaoskonnale teada, kus kohal midagi on juhtunud ning sinna saadetakse otsekohe politseinikkude komando (Saksamaal n. nim. „Überfallkommando“), kes alati peab valmis olema kiireks abiandmiseks esimesel nõudmisel. Põhimõtteliselt kavatakse suuremates linnades sarnast aparaati kõikidel tänavatel üles seada, eestkätt aga politsei jaoskonna lähedal olevatel tänavatel, et iga politseinik ehk ka iga patrulleerija politseinikkude salk saaks tarbekorral jaoskonnast abi, see on igatahes parem ja kiirem appi kutsumise meetod kui vilede süsteem. Rio de Janeiros kavatseti esialgu neid aparaate ka publikule kasutamiseks anda ja selleks otstarbeks varustati inimesed vastavate võtmetega; kuid seal selgus varsti, et sarnasel korral aparaadid kõik oma tähtsuse kaotavad, sest politseid tülitati väga tihti tühiste asjade pärast, tuli palju ulakust ette ning mõned võtmed sattusid isegi kuritegijate kätte, nii et aparaadid omalt poolt — olgugi ainult kaudsel teel — aitasid kuritegijatele kaasa. Sellepärast muudeti varsti jälle sarnast süsteemi Rio de Janeiros. Aparaatide lukud on nüümoodi sisse seatud, et ühe võtme kaotaminekul võib teise võtme tarvitusele võtta. Kui, näiteks, ühe politsei jaoskonna pii-

rides on tarvitusele võetud süsteem „A“ võti ja üks võti kaduma läheb, siis korraldatakse kõik jaoskonna aparaatide lukud teise, süsteem „B“ võtme peale ümber, nii et „A“ võti enam tarvitamiseks ei kõlba. Valgustuse- või kellasignaali abil on võimalik ka postil olevat kordnikku sama aparaadi abil välja kutsuda; aparaadi juures on telefon, mille abil siis jaoskond vastava kordnikuga ühendusse astub. Muidugi on kirjeldatud aparaatide ülesseadmine tuntavate kuludega seotud, neid kulusid katsutakse osaltki selle läbi katta, et eraisikutele võimalus antakse aparaate osaliselt kasutada. Nimelt seatakse eraisikute korteritesse väike aparaat sisse, mis tänava-aparaadiga ühenduses. See eraiskute kasutamiseks antud aparaat moodustab enesest väikese metallist kasti, mille küljes pidur. Kui pidurit tõugata, siis on see politsei jaoskonnale signaaliks, et eraisikut mingi hädaoht ähvardab. Erilise aparaadi kasutajate nimestiku abil saab politsei kohe teada, kust hädasignaal anti. Ruumides, mis mitte elamiseks määratud, vaid ladudeks, kontoriruumideks jne., võib seda abiaparaati ka elektri kaitseaparaadiga ühendada, nii et tema tegevusse võib astuda, ilma et vaja oleks käega hädapidurit tõugata. Abipalumise signaal antakse jaoskonda automaatselt veel siis edasi, kui keegi vastavasse ruumi ilmub, nii et kuritegija, kes kirjeldatud viisil kaitstud ruumi ilmub, ise õieti politseid oma tulekust informeerib ja ise ametnikke kohale kutsub. Väga häid tagajärgi on need aparaadid Hamburgis annud, kus neid juba nelja aasta eest tarvitusele võeti. Üle paari tuhande ärimehe kasutavad neid aparaate, millede abil ühe aasta jooksul 189 kuritegijat kinni võeti, kuna 34 korral kuritegijatel siiski korda läks enne politseilise abi kohale jõudmist põgeneda. Et sarnased aparaadid enam kasu asjale toovad, kui abipalumine telefoni teel, on iseenesest selge. Siiski on Berliinis, kus abipalumine telefoni teel eriliselt organiseeritud, häid tagajärgi just ka telefonilise kutse peale kuriteo paigale ruttamise läbi saavutatud. Nii paluti 1. jaanuarist 1922. a. kuni 15. märtsini 1925. a. 9530 korral politseid appi. Sellest ar-

vust oli palumine 9027 korral põhjendatud, kusjuures 3625 korral politsei õigel ajal kohale jõudis ja kuritegijaid suutis kinni võtta. Peale selle võidi 1226 korral asja tänaval olevate kordnikkude abil likvideerida, enne erilise komando kohalejõudmist. 503 korral ei olnud põhjust politseid kohale kutsuda, 352 juhtumisel on süüdlased, kes põhjuseta politseid alarmeerisid, karistatud, kuna 151 süüdlast pole saadud kindlaks teha.

Teine samuti väga tähtis küsimus võitluses kuritegevuse vastu on kuritegijate poolt mahajäätud jälgede uurimine ja kindlakstegemine. Ka seda küsimust aitab meie aja tehnika kaunis täielikult lahendada, nagu Karlsruhe politsei tehniline näitus selgitas. N. nim. Steinbergi lamp annab nii kõva valgustust, et tema abil ka kõige pimedamal ööl võib häid ülesvõtteid teha ja kõige pimedamaid nurke valgustada ja läbi uurida. Tema põleb igas olukorras ning tugevad põrutused ei tee temale midagi. Berliini kriminaalpolitsei ametnikud on kõik juba selle lambiga varustatud ja on kuulda, et mitmete suurte Inglise linnade politseid kavatsetakse samuti Steinbergi lampidega varustama hakata. Huvitav oli ka n. nim. „Universal“ projekteerimise aparaat, mille abil on võimalik hästi suurendatud kujul näha dokumentide võltsimist, väljakraapimisi dokumentidel, paberil ja riidel. Sama aparaadiga võib demonstreerida filmisid, harilikke ülesvõtteid jne. Eriliste valgusplattidega avaneb võimalus igasuguseid pilda, ülesvõtteid jne. soovitaval määral suurendada, ilma et oleks vaja ülesvõtte-aparaati tarvitada. Raadio omab muidugi mõista iga päevaga suurema tähtsuse politseile. Karlsruhe demonstreeriti aparaati, mis on määratud päevapildistamisele telegrafi abil. Kiirtelegrafi aparaadi abil on võimalik vähemalt 600 sõna tunnis edasi anda. Väljapanekute seas leidsid ka väga mitmed aparaadid toiduainete proovimiseks, eriti piimaproovide võtmiseks. Huvitav ja kahtlemata suure tähtsusega uurijale politseile on aparaat, mille abil võib aineid kindlaks teha, milledest mõni tera ainult kuriteo paigalt leitud.

Piirivalve Tallinna jaoskonna Suuropi kordoni ülema k. t. reamees **Ernst Tõlpt** sai salakaubitsejate poolt haavatud.

Ametlik osa.

Administratiiv asjade peavalitsuse vahakiri 24. augustist s. a. nr. 1109 üleriiklisele vabatahtlikkude tuletõrjajate seltside liidule.

Siseministri korraldusel teatab administratiiv-asjade peavalitsus, et kõik liidu juhatus kirjas 15. skp. nr. 932 esitatud parandused on siseministri juhtnõõridega 25. aprillist k. a. (R. T. nr. 73/74 — 1925 a.) lahendatud, mispärast ka asjata oleks tähendatud juhtnõõride muutmist ette võtta. Juhtnõõride p. 1 järgi lasub järelvalve tuletõrje ühingu tegevuse üle politsei peavalitsuse ja politsei ülemate (s. t. maakonna ja linna politsei ülemate) peal, kes ka tegutsevad kui siseministri esitajad. Iseenesest mõistetakse, et ülevaatustel leitud puudustest teatakse p. 2 põhjal ka tuletõrje ühingu, sest kuidas oleks siis üldse võimalik nende puuduste kõrvaldamine. P. 4. ei tekita sugugi kahtlust, et selles punktis ettenähtud üld- või prooviõppusi, samuti ootamatuid alarme toimetatakse vabatahtliku tuletõrje ühingutes nende eneste korraldusel — kui komando peamees ei vasta p. 6 ettenähtud nõuetele, kõrvaldatakse ta siseministri või tema esitajate (politsei peavalitsuse ja politsei ülemate) kor-

raldusel. P. 7 järgi nõutavad aruanded peavad sisaldama kõik andmed tuletõrje tegevuse kohta. Puudused, mille peale tuleb neis aruannetes tähelepanu pöörata, võivad olla mitmesugused (näit. ka vee puudus, halvad teed jne.), samuti ka uuenduste kavad. Kõik oleneb kohalikkudest oludest. P. 9 puutub linna-, alevi- ja maakonnavalitsustesse, kui tuletõrje ühingu teetajatesse ja teatavate tuletõrje alal kulude kandjatesse. Vastavalt sellele seatakse ka nende poolt kokku p. 9 ettenähtud uuenduste kavad.

Mis lõpuks sellesse puutub, nagu oleks tuletõrje paenutatud „mitmesuguste otsekohaste ülemuste alla, s. o. politseile mitmesuguses ametastmes, omavalitsusele, liidu juhatusse ja kohalikule ühingu juhatusse“. Siis on siin samuti arusaamatustega tege- mist. Järelvalve on korraldatud Tuletõrje seaduse seisukohalt. Siseminister, kellele kuulub tuletõrje seaduse § 13 põhjal tuletõrje asjanduse alal üldine juhatus ja järelvalve, toimetab seda politsei peavalitsuse ja politsei ülemate (mitte politsei jaoskondade ja raiooni ülemate) kaudu, kuna omavalitsused teostavad järelvalvet ainult niivõrd, kui see puutub nendesse, kui teetajatesse.

Kirjadest toimetusele.

V. a.

„Eesti Politseilehe“ toimetus.

Eesti Õpetajate Liidu juhatuse poolt korraldatud II. kasvatusteaduslikul nädalal (algas 17. aug., lõpeb 25. aug. s. a.) võeti vastu resolutsioon **sensatsioonijärgse aja kirjanduse kahjuliku mõju kohta noorsoo kasvatuses**. Täites kasvatusteaduslikust nädalast osavõtjate soovi, toob E. Õ. L. juhatus siinjuures tähendatud resolutsiooni:

„Osavõtjad teisest kasvatusteaduslikust nädalast (u. 300 õpetajat) leiavad üksmeelselt, et suur hulk meie ajalehti ja ajakirju on sihilikult andunud kõmuvõtetele, täites väga suure osa ruumist elu eitavate nähtuste kirjeldamisega niisugusel kujul, mis just kaasa aitab nende nähtuste kasvamisele. Eriti hävitavalt mõjuvad meie ajalehtede kõmulised lood kasvavasse noorsoosse, rikkudes nende kõlblist tunnet, saastates nende hinge. Õpetajad, kes peavad valvel olema rahva, eriti noorsoo hingelise

kasvatuse eest, ei tohi siin kauemini jääda tummadeks pealtvaatajateks. Nende kohus on avalikult välja astuda sarnase kõlblise kuritöö vastu ja igal võimalikul juhtumisel rahvale selgitada, kuhu see viib teda. Nädalast osavõtjad õpetajad avaldavad oma sügavamalt põlgust rahva hinge saastajaile ja kutsuvad üles õpetajaid ja kõiki ausapüüdelisi inimesi vastu töötama rahva kõlblust hävitavaile püüetele kõikide võimalikkude abinõudega kuni sarnaste ajalehtede ja ajakirjade boikoteerimiseni, kus kõige rohkem aset leidnud inetu mürgitustöö. Käesolev resolutsioon saadetakse avaldamiseks kõikidele Eesti ajalehtedele ning ajakirjadele ja teadmiseks Riigikogu rühmadele, Vabariigi Valitsusele ja Haridusministeeriumile.“

E. Martinson,

E. Õ. L. esimees ja II. kasvatusteadliku nädala juhataja.

J. Rummo.

E. Õ. L. sekretär.

Väljamaalt.

Raudtee vargad.

Itaalias tegutseb Mestre jaamas pikemat aega raudtee varaste salk, ilma et vastavatel võimudel oleks senini korda läinud salga tegevust likvideerida. Vargused pannakse alati ühe ja sama süsteemi järele toime, misparast üldist huvi see asjaolu äratav, et vargad seni tabamata. Silmnähtavalt hästi organiseeritud salk töötab järgmiselt: Paar jaama enne Mestre jaama astuvad rongi viis kuni kuus hästi riidetatud isikut, kellel suur hulk pakkisid ja kowrikesi kaasas; mehed astuvad sellesse vaguni, mis mitte Veneetsiasse ei sõida (terves rongis on ainult üks sarnane teise klassi vagun). Tähendatud vagun sõidab otsekohe Fiorenzasse ja Rooma ja jääb Mestres rongist maha. Lühikest aega, mis reisijate ümberistumise peale kulub, kasutavad vargad, et „väikest vahejuhtumist“ toime panna. Nemad astuvad uude vaguni, viskavad oma pakid laiali, satuvad teineteisega sõnavahetusse, tõukavad selle juu-

res teisi reisijaid, kes ka ümber istuvad ning omale kohta otsivad. Korraga on kõik mehed ühes oma pakkidega jällegi vagunist kadunud ning ühes nendega ka nii mõnigi kaassõitja taskukell, rahakott, taskuraamat jne. Terve jant on nii hästi korraldatud ja kõik see sünnib nii suure ja täpse kiirusega, et keegi aimatagi ei tea, et tegemist on osava tasku- ja raudteevargastega.

Ameerika lugu.

Umbes kolmekümne aasta eest äratas Ameerikas üldist tähelepanu ühe kuueteistkümmne aastase noore ilusa tütarlapse saladuslik kadumine. Tütarlaps oli ühe jõuka ärimeh Arnold'i tütar. Kõigi tagaotsimiste peale ei läinud politseil tol ajal korda tütarlast — Dorothy Arnold'i — üles leida ega tema saatust selgitada, vaatamata ka selle peale, et isa, kelle ainsamaks lapseks oli Dorothy, suuri summe sellele lubas, kes tütre saatusest midagi teatab. Köneldi küll, et tütarlaps on ühte

salaasutusse viidud, kus oopiumi müüakse, kuid kindlaid andmeid ei saanud kadunu kohta keegi tuua. Muu seas oli üks selle kuulsa loo tagajärgedest see, et mitmes Ühisriikide läänepoolses linnas hiinlasi tagakiusama hakati ja et need tagakiusamised ähvardasid väga suureulatuslisteks minna; ainult suurte jõupingutustega suudeti korda alal hoida. — See sündmus, mis juba ammu unustatud, on nüüd ühe huvitava juhtumise läbi uuesti päevakorra kerkinud. Nimelt teatati Santa Anna linnast, Kaliforniast 28. juulil s. a. politseile järgmisest loost: Proua Virginia Lee Cookson—45-aastane ajakirjanik — ilmus tähendatud kuupäeval väga äritatult Calexiko vangimajasse ning jutustas seal olevale prokuröörile, et hiinlased tema kallale tunginud maanteel, mis Santa Anna ümbruses, teda kinni võtnud, ja lad ja käed kinni sidunud ning teda umbes 250 miili lõunapoole viinud teise linna, kus teda ühte oopiumi salamüügikohta ja salalõbumaija asetati. Kõigi ettevaatusabinõude neale vaatamata, mis vangistajate hiinlaste poolt ette võetud, läinud temal siiski korda põgeneda. Samas urkas olevat vangis ka kolmekümne aasta eest ära viidud Dorothy Arnold. Proua Cookson kirjeldas täpselt, kuidas hiinlased temaie söögiga mingisuguseid uimastavaid aineid sisse annud, teda salakoopa viinud ja teda voodi sammaste külge sidunud. Selles toas viibides, on teda sunnitud 48 tundi kõiksuguseid vastikuid lõbustusi pealt vaatama, millest peajaslikult hiinlased ja meksikaanlased osa võtnud, seal olla tema ka ühte, umbes 50-aastast naisterahvast näinud, kes temale öelnud, et tema Dorothy Arnold on ja seda suudab kindlaks teha. Prokurööri käsul hakati otsekohe asja igakülgset uurima, et selgusele jõuda, kas on tegemist tõeasjaga või ainult mõne luuletusega.

Omapärane karistamisviis.

Ameerika Ühisriikide osariigi Indianapoli valitsus on uue karistamisviisi maksuma pannud, mille abil loodetakse autoõnnetuste arvu vähendada, võib olla isegi peaaegu täitsa kaotada. Uue, juba maksuma hakanud määruse järele on iga autojuht, kelle ettevaatamata sõidu tõttu jalakäija on auto alla jäänud ja surma saanud, kohustatud surnukambris üks tund aega üksipäini oma ohvriga viibima. Arvatakse, et sarnane „koosviibimine” autojuhtide peale niivõrd rusuvalt mõjub, et

nemad kunagi enam kiiremini ei sõida, kui maksvate määrustega on lubatud ja iga-pidi ettevaatlikumaks muutuvad sõitude juures.

Kui Ameerika miljonäär midagi kaotab.

Praaga politseilistes teadaannetes seisis 30. juulil, et Miss Cornelia Vanderbilt'ile kiirrongi nr. 30 magamisvagnis, mis Pariisi ja Marienbadi vahel sõidab, kõrvarõngad kaotsi läinud, milliste väärtus ümmarguselt üks miljon tšehhi krooni, s. o. üle 10 miljoni marga. Politseile anti asjast teada Vilsoni vaksali korrapidaja poolt, kellele oma kord loost teatas magamisvagnis saatja. — Miss Cornelia Vanderbilt on kuulsa Ameerika „raudteekuninga” Cornelius Vanderbilt'i tütar, kes üks rikkamatest Ameerika Ühisriikide miljonääridest on. Kaotsimineku asi ise selgitati lõpuks — ühe suurema Praaga ajalehe sõnumisaatja poolt, kes ise Miss Vanderbilt'i poole pööras ja temalt teada sai, et temal üldse mingit kõrvarõngast kaduma pole läinud, vaid et tema käe peal kantava uuri kaotanud olla, millest tema korra mõttes vagnisaatjale teatas, kusjuures aga pärastpoole selgus, et uur üldse kaduma pole läinud, vaid kogemata käekotti sattunud. Miss Vanderbilt unustas vagnisaatjale ütlemast, et uur jällegi leitud on, nii et viimane asjast vaksalis teatas, arvamisel olles, et tegemist on kallihinnalise asjaga.

Terve lugu ise on väga õpetlik selle tõttu, et tema näitab, kuidas mõnikord sündmused võivad ülespuhutud saada ja kuidas ja missugusel kujul neid politseile edasi antakse. Kui Miss Vanderbilt rongi einelauavagnist välja tuli, teatas tema vagnisaatjale, et temal uur kaduma läinud. Juhtumisi kuulas seda üks kaasreisija pealt, kes juhtumisest otsekohe teistele sõitjatele jutustas. Kaotsiläinud asja väärtus tõusis iga minutiga ja et käekell lõpuks liiga odavana tundus, valiti nähtavasti kõrvarõngad. Paljud sõitjad hakkasid rõngaid magadisvagnis otsima ning nende jutud mõjusid nähtavasti ka vagnisaatja peale nii, et tema ebaõigeid teateid Praaga vaksalis edasi andis.

Salakaubavedu sõjaväe õhulaevaga.

Rumeenia politsei ja tolliasutused panid juba pikemat aega tähele, et Rumeenias ja eriti pealinnas Bukarestis — väga palju siidi müüakse, mis salakaubana sisse toodud ning tollimata. Kõigi otsimiste

peale vaatamata ei läinud siiski korda kindlaks teha, kes salakaubavedajad on ja missugusel teel kaup sisse valgub. Lõpuks läks siiski korda asja selgitada, kui tollita sisseveetud siidiga kauplejaid tähelepanelikult jälgima hakati. Tuli avalikuks, et siidi Pariisist tuuakse ja et selle juures Franco-Roumaine liini õhulaevad tööriistade jaoks määratud kastides salakaupa veavad. Edasi selgus, et need õhulaevad kõige enam sarnasel moel salakaupa vedasid, milledega aeroplaanide osasid Rumeeniasse Prantsusmaalt transpordeeriti. Lõpuks tuli ka välja, et sõjaväe aeroplaanid, mis Pariisi ja Bukaresti vahel liikusid, salakauba vedamisest hoolasti osa võtsid.

Vabaturma katse õnnetu juhtumise tõttu.

Omapärane enesetapmise kate, mis mõne aja eest aset leidis, uuritakse praegu Pariisi politsei poolt. Augustikuu algul panid möödaminejad tähele, kuidas keegi

meesterahvas ennast Seine jõe viskas. Politsei oli otsekohe õnnetuskohal ning paar jalutajat ning üks politseiametnik hüppasid vette, et enesetapjat päästa. Pealtvaatajad panid aga suure imestusega tähele, et vabaturma otsija korraga ise ujuma hakkas ja lõpuks ka kaldale jõudis. Selle juures aga avanes neile teine kohutav pilt: enesetapjal puudus parem käsi ning õlakohast voolas õnnetul veri. Mees viidi haigemajja, kus selgus, et tegemist on venelasega, kes ilma tööta. Tema oli öö vaksali lähedal pingi peal mööda saatnud, oli magama jäänud ning magades roobaste peale kukkunud ja Pariisi-Ver-sailles vahel sõitva kiirrongi alla jäänud, kusjuures vedur tema parema käe ära lõiganud. Politseiametnikud ruttasid venelase poolt kirjeldatud kohale ja leidsid sealt tõesti õnnetu käe, kuid mingisuguseid verejälgi raudteejaamast kuni Seine jõeni ei leitud. Seine hüppas mees sellepärast, et tema käe kaotamise tõttu kartis täitsa töövõimetuks jääda.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**
Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s e d .

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

- K u k k e, Anton Mardi p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 8. 4. 20 a. nr. 9896. (21872)
- B o r i s o v, Arhip Korneli p., v. a. Mustvee alevival. 7. 5. 24 a. nr. 80. (21873)
- T e r a s m e e s, Hans Jaani p., v. a. Rapla vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 226. (21874)
- P i l l, Marie Madise t., v. a. Vigala vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 1135. (21875)
- S u u r s i l d, Mikk Juhani p., v. a. Triigi vallaval. 20. 5. 20 a. nr. 1182. (21876)
- S a u b e r g, Liisa Karli t., v. a. Triigi vallaval. 12. 6. 20 a. nr. 1188. (21877)
- K r a a m, Marie Miku t., v. a. Rapla vallaval. 26. 5. 21 a. nr. 2779. (21878)
- T a m m, Jüri Mari p., v. a. Abroka vallaval. 22. 12. 19 a. nr. 1/1473. (21879)
- L i m b e r g, Mart Juhani p., v. a. Kaiu vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 165. (21880)

- L e p p i k, Rudolf Jaani p., v. a. Rapla vallaval. 10. 4. 24 a. nr. 388/12771. (21881)
- E r i n, Jüri Jüri p., v. a. Kaiu vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 28. (22134)
- T r e i b e r g, Aleksander, nr. 270. (25026)
- M a r t i n s o n, Gustav. (25026)
- B u s c h, Anna, nr. 282. (25026)
- V e l t, Aleksander, nr. 1031. (25026)
- K a s k, Heinrich, nr. 622. (25026)
- S õ b i n a, Natalja, nr. 34. (25026)
- G r a t s c h k o v, Kallistrat, nr. 287. (25026)
- K r u u p, Kristjan, nr. 1102. (25026)
- R a u d s e p p, Saamuel, nr. 615. (25026)
- T u r k, Anna, nr. 70. (25026)
- T u r k, Adele, nr. 252. (25026)
- V e n e, Anette, nr. 220. (25026)
- K o l p a k o v, Ivan, nr. 713. (25026)
- K a l i n i n, Elisaveta Mihaili t., v. a. Võõbsu alevival. 11. 2. 24 a. nr. 60. (26670)
- S a u k m a n n, Paul Lotti p., v. a. Kahkva vallaval. 31. 1. 25 a. nr. 18. (26670)

- Toots, Jaan Jakobi p., v. a. Orava vallaval. 30. 11. 19 a. nr. 66. (26670)
- Säinas, August Anna p., v. a. Kahkva vallaval. 27. 1. 25 a. nr. 17. (26670)
- Urgard, Miili Jaani t., v. a. Kahkva vallaval. 2. 6. 20 a. nr. 475. (26670)
- Toots, Jaan Jaani p., v. a. Orava vallaval. 29. 11. 21. a. nr. 1071. (26670)
- Neibal, Olga Eduardi t., v. a. Orava vallaval. 9. 12. 19. a. nr. 247. (26670)
- Hanno, Hendrik Peetri p., v. a. Moisekatsi vallaval. 27. 2. 20 a. nr. 309. (26670)
- Pihoo, Emilie Jaani t., v. a. Peri vallaval. 31. 12. 19. nr. 653. (26670)
- Kakko, Arnold Jakobi p., v. a. Laasva vallaval. 1921. a. nr. 20. (26670)
- Vares, Albert Jaani p., v. a. Koiola vallaval. 1. 6. 20. a. nr. 583. (22670)
- Käis, Liisa Jaani t., v. a. Koiola vallaval. 2. 1. 20. a. nr. 107. (22670)
- Morel, Anisim Johani p., v. a. Peri vallaval. 21. 9. 20 a. nr. 1045. (22670)
- Kohw, Julius Jaani p., v. a. Timo vallaval. 3. 2. 19. a. nr. 286. (22670)
- Puksov, Leonhard Hendriku p., v. a. Tartu linna pol. I. jsk. 1919. a. nr. 2983. (22670)
- Häidson, Arthur Gustavi p., v. a. Räpina vallaval. 26. 1. 20. a. nr. 606. (22670)
- Kolk, Juhan Jaani p., v. a. Orava vallaval. 30. 12. 19. a. nr. 369. (22670)
- Kadajasson, Adele Kusta t., v. a. Peri vallaval. 5. 12. 19. a. nr. 69. (22670)
- Kohv, Elisabeth Daaveti t., v. a. Timo vallaval. 10. 2. 20. a. nr. 295. (22670)
- Kohv, Meeta Pauline Daaveti t., v. a. Timo vallaval. 10. 2. 20. a. nr. 296. (22670)
- Omrri, Andrei Johani p., v. a. Laasva vallaval. 10. 7. 20. a. nr. 371. (22670)
- Melts, Pauline Jaani t., v. a. Laasva vallaval. 12. 1. 20. a. nr. 106. (22670)
- Uudo, Villem Peetri p., v. a. Suuremõisa vallaval. 19. 12. 19. a. nr. 1021. (30796)
- Kraavik, Aleksander Ado p., v. a. Keina vallaval. 31. 8. 21. nr. 222. (30797)
- Uuskar, Aleksander Johannese p., v. a. Keina vallaval. 7. 4. 23. a. nr. 54. (30798)
- Jõe, Mihkel Siimu p., v. a. Emmaste vallaval. 8. 5. 20 a. nr. 1331. (30799)
- Tõkke, Aleksander Peedu p., v. a. Suuremõisa vallaval. 12. 12. 19. a. nr. 706. (30800)
- Onno, Osvald Mihkli p., v. a. Kasaritsa vallaval. 30. 1. 20. a. nr. 952. (30996)
- Astel, Artur Adami p., v. a. Kasaritsa vallaval. 4. 8. 22. a. nr. 36. (30995)
- Valge, Jakob Jaani p., v. a. Rogosi vallaval. 15. 10. 23. a. nr. 25. (30998)
- Jänes, Jakob Jakobi p., v. a. Haanja vallaval. 30. 1. 20. a. nr. 678. (30997)
- Põld, Julie Samueli t., v. a. Misso vallaval. 24. 5. 20. a. nr. 17. (30999)
- Tiidemann, Johanna. (31406)
- Jaanson, Jüri. (31407)
- Tänavots, Elfriede. (31408)
- Oja, Karl. (31409)
- Grün, Nikolai Karli p. (31410)
- Leppik, Meeta Johani t. (31411)
- Vähkmann, Loviisa Mardi t., v. a. Kuremaa vallaval. 15. 12. 19. a. nr. 490. (31551)
- Ein, Jüri Jüri p., v. a. Vaimastvere vallaval. 20. 12. 19. a. nr. 2452. (31552)
- Vein, Villem Jaani p., v. a. Vaimastvere vallaval. 13. 1. 25. a. nr. 9. (31554)
- Jakobson, Elfriede Siimu t., v. a. Jõgeva vallaval. 15. 12. 19. a. nr. 264. (31555)
- Kleimann, Alma Jaani t., v. a. Laeva vallaval. 16. 12. 19. a. nr. 171. (31556)
- Stahlberg, Linda Ado t., v. a. Sootaga vallaval. 10. 11. 21 a. nr. 463. (31557)
- Jürson, Eduard Karli p., v. a. Saadjärve vallaval. 12. 1. 20. a. nr. 88. (31559)
- Lõoke, Mart Jüri p., v. a. Jõgeva vallaval. 11. 12. 19. a. nr. 202. (31560)
- Johanson, Ado Mihkli p., v. a. Laiuse vallaval. 17. 12. 19. a. nr. 92. (31561)
- Lindegrün, Marie Jaani t. v. a. Laiuse vallaval. 27. 5. 21. a. nr. 92. (31562)
- Metsik, Adolf Danieli p., v. a. Laiuse vallaval. 23. 12. 19. a. nr. 365. (31563)
- Puusta, Joosep Jaani p., v. a. Elistvere vallaval. 14. 12. 19. a. nr. 419. (31564)
- Eichelmann, (Oja), Marta Peetri t., v. a. Laeva vallaval. 19. 12. 19. a. nr. 419. (31565)
- Kukk, Albert Jüri p., v. a. Laiuse vallaval. 12. 11. 20. a. nr. 1184. (31566)
- Tänav, August Mihkli p., v. a. Jõgeva vallaval. 15. 9. 23. a. nr. 94. (31567)
- Oidermann, Juhan Priidiku p., v. a. Tartu linna pol I. jsk. 4. 12. 19. a. nr. 2441. (31568)
- Lutschihin, Elisaveta Feodori t., v. a. Kasepää vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 269. (31569)
- Mutlich, Marta Joosepi t., v. a. Vaimastvere vallaval. 31. 1. 22. a. nr. 780. (31571)

- Elken, Karl Jaani p., v. a. Kudina vallaval. 29. 12. 19. a. nr. 72. (31570)
- Kruus, Aleksander Mihkli p., v. a. Kaarepere vallaval. 16. 6. 21. a. nr. 867. (31574)
- Jukk, Hans Jüri p., v. a. Jõgeva vallaval. 4. 12. 19. a. nr. 22. (31576)
- Mätlik, Jaan Mardi p., v. a. Jõgeva vallaval. 12. 2. 20. a. nr. 888. (31577)
- Tupits, Liisa Hansu t., v. a. Kaarepere vallaval. 20. 12. 19. a. nr. 72. (31579)
- Kuusik, Bernhard Gustavi p., v. a. Kaarepere vallaval. 4. 1. 20. a. nr. 351. (31578)
- Tootsberg, Marie. (31854)
- Spiegelberg, Mihkel Jüri p. nr. 2685. (31855)
- Tamberg, Mart, v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. nr. 14730. (32172)
- Vaher, Peeter, v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. nr. 1923. a. nr. 1979. (32173)
- Ots, Amalie, v. a. Vana-Antsla vallaval. 1921. a. nr. 130. (32174)
- Toom, Jüri, v. a. Kohila vallaval. 1919. a. nr. 314. (32175)
- Triumph, Heinrich. (32176)
- Undritz, Lucie. (32177)
- Paunel, Aleksander. (32178)
- Johanson, Erich, v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. nr. 15810. (32179)
- Hammer, Marie, v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. 1922. a. nr. 10137. (32180)
- Arukask, Julius, v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. 1924. nr. 3142. (32181)
- Roden, Tiina, v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. 1919. a. nr. 4361. (32182)
- Link, Alfred, v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. 1924. a. nr. 1699. (32183)
- Mühlberg, Tiina, v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 1920. a. nr. 8477. (32184)
- Silberg, Alide, v. a. Tall. lina pol. 5. jsk. nr. 14373. (32185)
- Tõnsmann, Prits Mihkli p., v. a. Haraku vallaval. 19. 2. 20. a. nr. 647. (32300)
- Johanson, Amalie Ado t., v. a. Viljandi vallaval. (32513)
- Sander, Liisa Andrese t., v. a. Vastemõisa vallaval. 15. 1. 20 a. nr. 505. (32513)
- Torim, Peeter Marguse p., v. a. Öisu vallaval. 1921. a. (32513)
- Golding, Peet Hansu p., v. a. Vastemõisa vallaval. 10. 12. 19. a. nr. 50. (32513)
- Ristisaar, Johan Anne p., v. a. Holstre vallaval. 1920. a. (32513)
- Kurvits, Leena Tõnise t., v. a. Vana-Võidu vallaval. 1919. a. nr. 42. (32513)
- Piir, Helmut Augusti p., v. a. Pärsti vallaval. 1923. a. (32513)
- Maiste, August Mihkli p., v. a. Heimtali vallaval. 28. 9. 22. a. nr. 12. (32514)
- Soõtsa, Johan Jaani p., v. a. Tuhalaane vallaval. 19. 12. 21. a. nr. 90. (32514)
- Kuldkepp, Aleksander Tiina p., v. a. Vastemõisa vallaval. 1919. a. (32514)
- Gimerov, (sünd. Kull), Aliide Kadri t., v. a. Tarvastu vallaval. 1919. a. (32514)
- Telve, Anna Ado t., v. a. Tarvastu vallaval. 15. 1. 20. a. nr. 1228. (32515)
- Ott, Tõnis Hansu p., v. a. Uue-Võidu vallaval. (32515)
- Ojasso, Anna Johani t., v. a. Puiatu vallaval. 1920. a. (32515)
- Johanson, Amalie Kusta t., v. a. Kunda Malla vallaval. (32515)
- Kreislner, Taisia Dimitri t., v. a. Vana-Tänasilma vallaval. (32515)
- Karu, Mari Jaani t., v. a. Holstre vallaval. (32515)
- Änilane, Kadri Peetri t., v. a. Holstre vallaval. (32515)
- Raadel, Aleksander Peetri p. v. a. Abroka vallaval. (32515)
- Rips, Liisa Jaani t., v. a. Vana-Suislepa vallaval. (32516)
- Kallas, Gerta Gustavi t., v. a. Vana-Suislepa vallaval. 4. 1. 21. a. nr. 2. (32516)

Tunnustatakse maksusetuks järgmised tunnistused:

- Tomson, Jaan Jakobi p., hobusepass, v. a. Helme vallaval. 18. 12. 20 a. nr. 85.
- Alver, Paul Jaani p., veksel 10.000 marga peale, mis temale välja antud 22. 3. 25 a. Hans Eller'i poolt ja mille maksmise tähtpäev 22. 3. 26 a. (31624)
- Ojaverre, Peeter Jaani p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 2. diviisi tagavara pataljoniist 20. 9. 19 a. nr. 25124. (31629)
- Rumm, Jaan Jüri p., hobusepass, v. a. Rakvere linna pol. jsk. 29. 12. 20 a. nr. 149. (31986)
- Piilberg, Reinhold Juliuse p., välispass, v. a. Politsei peaval. 17. 7. 1922 a. nr. 3360. (31987)
- Tennov, Eduard Johannese p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Harju maak. rahvaväe ülemalt 15. 1. 23. nr. 2636. (31996)
- Susi, Paul Mihkli p., rahvaväest vab. tunnistus, v. a. 3. üksiku jalaväe rügemendi ülemalt 4. 10. 23 a. nr. 6864. (32079)

- Metsar, Hans Johani p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Naissaare komandandilt 15. 4. 20 a. nr. 1328. (32291)
- Viik, Hugo Gustavi p., sõjav. vab. tunnistus nr. 33208. (32293)
- Kihno, Rudolf Otto p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Väljapatarei nr. 3. ülemalt 1923 a. nr. 1174. (32508)
- Becker, Johannes Johani p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 6. jalaväe polgu ülemalt 14. 9. 20 a. nr. 25060. (32508)
- Ambarov, Deomid Ivani p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 6. jalaväe rügemendi ülemalt 3. 9. 24 a. nr. 5733. (32509)
- Valdt, Mart Mardi p., laskeriista luba, v. a. Viljandi maak. pol. ülemalt 20. 9. 22 a. nr. 2373/02455. (32510)
- Kiviste, Georg Vilhelm Georgi p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Narva linna komandandilt 30. 4. 20 a. nr. 1325. (32510)
- Takk, August Jaani p., sõjav. vab. tunnistuse dublikaat, v. a. Viljandi maak. rahvaväe ülemalt 24. 8. 24 a. nr. 2886. (32510)
- Orik, Julius Johani p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 6. jalaväe rügemendi ülemalt 23. 3. 21 a. (32511)
- Jänes, Jaak Ellu p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Viljandi maak. rahvaväe ülemalt 20. 10. 20 a. nr. 11983. (32512)
- Gutmann, Rudolf Tooma p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 6. piiriküti pataljoni ülemalt 21. 5. 20 a. nr. 1558. (32819)
- Kenno, Gustav Hansu p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Lääne maak. rahvaväe ülemalt 1. 9. 21 a. nr. 5533. (32820)
- Kivinuk, Priidik Ado p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Soomusrongide brigaadi ülemalt 20. 8. 21 a. nr. 329. (32825)
- Sokk, Eduard Helene p., sõjav. vab. tunnistus nr. 791. (33040)
- Vinkler, Martin Mihkli p., laskeriista kandmise luba nr. 383. (33037)
- Irjas, Arteemi Karli p., sõjav. vab. tunnistus nr. 9996. (33030)
- Juhkam, Paul Hindreku p., sõjav. vab. tun., v. a. 2. jalaväe polgu ülemalt 20. 5. 21 a. nr. 2169. (33148)
- Düüna, Jaan Jaani p., hobusepassid: 1) v. a. Kehtna vallav. 13. 10. 22 a. nr. 29, 2) v. a. Viluvere vallav. 26. 4. 24 a. nr. 14 ja 3) hobusepass, teadmata millal ja kelle poolt välja antud. (33138)
- Kärbo, Herman Andrese p., sõjav. vab. tunnistuse dublikaat, v. a. 21. 5. 24 a. nr. 3066. (33143)
- Terts, Aleksander, hobusepass, v. a. Undla vallav. nr. 398. (33149)
- Perkmann, Mihkel Jaani p., laskeriista luba, v. a. Lääne maak. pol. ülemalt 11. 10. 23 a. nr. 1563. (33205)
- Kulver, Marie Jaani t., hobusepass, v. a. Luiste vallav. 3. 10. 22 a. nr. 449. (33411)
- Peetmann, Annus Tõnise p., laskeriista luba, v. a. Lääne maak. pol. ülemalt 23. 5. 23 a. nr. 723. (33414)
- Kahlmann, Jaan Hindreku p., hobusepass, v. a. Imavere vallav. (33452)
- Nikopensius, Peeter, hobusepass, v. a. Ambla vallav. 23. 3. 21 a. nr. 719. (33453)
- Jeret, Kristjan Gustavi p., hobusepass, v. a. Urvaste vallav. 21. 12. 21 a. nr. 212. (33454)
- Schönberg, Andres Siimo p., laskeriista luba, v. a. raudteede pol. ülemalt 14. 1. 24 a. nr. 2/137, maksvusega kuni 8. 10. 29 a. pikendatud brovningi süsteemilise revolvri peale. (33457)
- Saat, Jaan, hobusepass, v. a. Pati vallavalit. 20. 9. 22 a. nr. 440. (33463)
- Tohver, Jaan Tõnise p., hobusepass, v. a. Tori vallav. 21. 12. 20 a. nr. 174. (33469)
- Neimann, Jakob Hansu p., sõjav. vab. tun., v. a. 6. jalaväe polgu ülemalt 1. 5. 20 a. (33470)
- Tulp, Jaan Ado p., käruluba, v. a. Tallinna linnaval. (33472)
- Väljaots, Robert Augusti p., hobusepass, v. a. Kolga vallav. nr. 78. (33473)
- Eckbaum, Peeter Juhani p., laskeriista luba, v. a. Tall. linna pol. ülemalt 1924. a. ühes laskeriistaga. (33476)
- Paju, Joosep, hobusepass, v. a. Võtikvere vallav. nr. 368. (33482)
- Augas, Karl Abrami p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Merekindluste staabist 28. 1. 21 a. nr. 361. (33487)
- Lindevald, Anton Aleksandri p., sõjav. vab. tunnistus (33503)
- Kolk, Hjalmar Aleksandri p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. merejõudude staabist 1924. a. (33507)
- Kärm, Robert Mihkli p., sõjav. vabast. tunnistus, v. a. mereväe staabi ülemalt 1. 5. nr. 924. (33522)
- Zimdin, Johannes Taaveti p., Eesti kodakondsusse vastuvõtu tunnistus, v. a. siseministeeriumi kodakondsuse osakonnast 29. 1. 24 a. nr. 120. (33525)
- Tamberg, Mart Kustase p., sõjaväest v. tunnistus, v. a. 1. jalaväe polgu ülemalt 8. 10. 21 a. nr. 16991. (33531)

- U m b s a a r, Johannes Jaani p., pensioniraamat, v. a. Tallinna hoolekande osakonnast 1925. a. (33535)
- V i n t e r, Edgar Edvini p., kaitseliidu tunnistus. (33545)
- S i l d, Oskar Jaani p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 26. 1. 23 a. nr. 286. (33603)
- G l a s o v, Vladimir Feodori p., Nanseni pass, v. a. politsei peavalitsusest 1924. a. nr. 1025/764. (33611)
- A g a b u s h, Osvald Hansu p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Paide rahvaväe kom. (33622)
- L u t s, Alfred, sõjaväe isikutunnistus, v. a. Sõjaväe ühendatud õppeasutuse ülemalt 20. 10. 23 a. nr. 27121/1207. (33625)
- L u i k, Johannes Mardi p., sõjaväest vab. tunnistus, v. a. Harju maak. rahvaväe ülemalt 1920. a., ja veksel 21.000 marga peale Tõnis Tähe nimele. (33627)
- J u h e, Sergei Juhani p., sõjav. vab. tunnistus, nr. 67/6628. (33631)
- B o r h o v, Minei Pavli p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Harju maak. rahvaväe kom. (33640)
- B e s s e r e b r e n i k o v a, Tatjana Ivani t., välispass, v. a. Vene Nõukogude valitsuselt 1922. a. nr. 12078. (33648)
- G a m s e j e v, Prokofi, hobusepass, v. a. Vasknarva vallaval. 30. 11. 20 a. nr. 11. (33653)
- L i i v s o n, Pauline, hobusepass, v. a. Abja vallaval. 13. 12. 20 a. nr. 18. (33674)
- T o m s o n, Johannes Mardi p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Tallinna tagavara, pat. ülemalt 26. 2. 20 a. nr. 4390. (33675)
- E d i n g, Karl Jüri p., hobusepass, v. a. Einmanni vallaval. 15. 1. 21 a. nr. 314. (33682)
- P o p l e v k i n, Ivan Feodori p., hobusepass, v. a. Permisküla vallaval. 22. 11. 1920 a. nr. 14. (33694)
- R a u n, Voldemar Jaani p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 9. jalaväe rügemendi ülemalt 22. 12. 20 a. nr. 1328. (33697)
- L i n d, Karl Juhani p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. ratsa rügemendi ülemalt 29. 6. 1923 a. nr. 6342. (33698)
- G r e s c h i n, Grigori Pavli p., Nanseni pass, v. a. politsei peaval. 1924 a. nr. 10625/20969. (33853)
- R e i n h o l d, Gustav Jakobi p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Harju maak. rahvaväe kom. (33854)
- M a t h i e s e n, Johannes Tooma p., ametitunnistus, v. a. Raudteede pol. ülemalt 9. 8. 24 a. nr. 3972. (33858)
- D a n k m a n n, Eugen Eduardi p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Tallinna linna komandaantuurst 1923 a. (33860)
- K u n i n g a s, Jaan Jaagu p., hobusepass, v. a. Talli vallaval. 31. 1. 21 a. nr. 261, ja hobusepass, v. a. Kilingi vallaval. nr. 370. (33896)
- P a v l o v, Ilja Lavrenti p., Nanseni pass, nr. 13301/27839. (34055)
- S a u m a n n, Voldemar Hindreku p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. väljapatarei nr. 9 ülemalt 1920 a. (34057)
- G r a b o v, Nikolai Mihaili p., sõjav. vab. tunnistus, nr. 11949. (34062)
- R e n k o v, Aleksei Ilja p., Vasknarva liinitulede vahi ametitunnistus nr. 314. (34063)
- A m s t e r, August Andrese p., hobusepass, v. a. Võlla vallaval. 13. 8. 21 a. nr. 373. (34064)
- S a v i a u k, August Jaani p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Viljandi maak. rahvaväe ülemalt 20. 6. 19 a. nr. 588. (34065)
- L a u r, Tõnis Tõnise p., arstabi tshekiraamat, v. a. Pärnu maak. valitsusest 7. 3. 22 a. nr. 132. (34068)
- S o m m e r, Johan Jüri p., hobusepass, v. a. Orajõe vallaval. 16. 5. 24 a. nr. 27/18231. (34074)
- M a r t i n s o n, Karl Jüri p., hobusepass, v. a. Laiksaare vallaval. 1921 a. (34075)
- M a d i s s o n, Aleksander Andrese p., kaks hobusepassi, v. a. Tõstamaa vallaval. 16. 1. 21 a. nr. nr. 489 ja 491, ja laske-riista pidamise luba, v. a. Pärnu maak. pol. ülemalt 10. 8. 24 a. nr. 2028. (34077/—79)
- R a g e, Jakob, Nanseni pass. (30519)

PAJUSI VALLAVALITSUS

tunnistab maksusetuks järgmised hobusepassid, mis kodanik Jaan Proosa käes kaduma läinud:

1) Holstre vallavalitsusest väljaantud pass, hobuse tundemärgid: kõrb mära 3 a. vana 2 arss. kõrge lakk paremal pool, väärtus 40.000 marka.

2) Rutikvere vallavalitsusest hobuse peale, kelle tundemärgid: hall täkk 1 a. vana lakk pahemal pool, väärtus 10.000 mk., väljaantud Jaan Peetsile.

3) Pajusi vallavalitsusest Rudolf Lippuri nime peale järgmiste tundemärkidega hobusele: kõrb ruun 9 a. vana 2 arss. 3 v. kõrge, väärtus 30.000 marka.

Vallavalitsus.